

ΠΗΓΗ: ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΘΕΡΙΣΟ

Λαμβάνοντας στοιχεία από το παράθεμα και σε συνδυασμό με τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στο τέλος της επανάστασης στο Θέρισο και στα θετικά αποτελέσματά του.

Μετά από οκτώ μήνες η επανάσταση τερματίστηκε με έναν έντιμο συμβιβασμό. Τον Νοέμβριο ο Βενιζέλος συναντήθηκε στις Μουρνιές με τους τέσσερις προξένους των δυνάμεων. Τους ανακοίνωσε και επίσημα τον τερματισμό του αγώνα. Ήδη είχε πετύχει να είναι συνομιλητής με τους προξένους, γεγονός που ισοδυναμούσε με de facto αναγνώριση της επανάστασης. Οι συνομιλίες αυτές οδήγησαν αργότερα στον ορισμό διεθνούς εξεταστικής επιτροπής, που αποδέχθηκε τους κεντρικούς άξονες των θέσεων του Βενιζέλου: δημιουργία κρητικού στρατού, αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων από την Κρήτη, αναθεώρηση του συντάγματος. Η ένωση δεν επιτεύχθηκε, όμως ο δεσποτισμός είχε ηττηθεί και ο δρόμος για μία δημοκρατική διακυβέρνηση στην Κρήτη είχε ανοίξει. Ο πρίγκιπας, απομονωμένος, χωρίς διεθνή υποστήριξη, υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει το νησί τον Σεπτέμβριο του 1906. Στο εξής ο ύπατος αρμοστής θα διοριζόταν από τον βασιλιά της Ελλάδας με τη σύμφωνη γνώμη των Δυνάμεων, οι οποίες στο τέλος της επανάστασης διαπίστωσαν την αδυναμία τους να επιβάλουν την πολιτική τους.

Στο πλαίσιο αυτό ο Έλληνας πρώην πρωθυπουργός Αλέξανδρος Ζαΐμης διορίστηκε αρμοστής και μία επιτροπή υπό την καθοδήγηση του Βενιζέλου κατάρτισε ένα νέο δημοκρατικό σύνταγμα. Με αυτό εδραιώθηκε ο κοινοβουλευτισμός στην Κρητική Πολιτεία. Η προηγηθείσα σύγκρουση πρίγκιπα – Βενιζέλου οδήγησε την επιτροπή στη δραστική περικοπή των εξουσιών του ανώτατου άρχοντα και στη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Βουλής. Η κατοχύρωση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων αποτέλεσε τη φιλελεύθερη αιχμή του νέου συντάγματος, ιδιαίτερα στην προστασία της μουσουλμανικής μειονότητας. Ο φιλελευθερισμός του Βενιζέλου ήταν αυτός που επέβαλε την εξασφάλιση των δικαιωμάτων της και εισήγαγε διατάξεις, που παρείχαν ισονομία, πολιτική ισότητα και ανεξιθρησκία. Οι ρυθμίσεις στους τομείς αυτούς ήταν από τις πιο προοδευτικές της εποχής. Έτσι, άρχιζε μια καινούργια περίοδος για την Κρήτη και τον Βενιζέλο, ο οποίος βρισκόταν πλέον στο επίκεντρο του πανελλήνιου και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Νικόλαος Εμμ. Παπαδάκης, Ελευθέριος Βενιζέλος - Σελίδες μιας πολυτάραχης ζωής, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος», Χανιά, 2016, σ. 43-44